

Riiviömäinen ikikaunotar

Lenita ei suostunut median rollaattoriin.

ESS-Satu Vikström
HELSINKI

Kauneus lähete ihmisen sisältä. Kasvot ja olemus kertovat, miten on elänyt. Onko antanut katkeruudelle ja harmeille vallan, vai onko vastoinkäymisestä huolimatta elämänmyönteinen. Tältä osin olemme kaikki samalla viivalla, ulkonäöstä riippumatta.

Äitini ja tätieni suuri idoli oli **Lenita Airisto**. He eivät ole enää lukemassa tätä juttua, mutta monet muut seniorit ovat.

Ekbergin herkullisentuoksuisessa kahvilassa on täpötäyttä. Juttelumme Lenitan kanssa herättää huomiota. Kadulla kuljoista joka toinen vilkaisee ikkunapöytäämme.

Lenita valittiin Suomen kauneimmaksi 1954, mutta hänen kauneutensa taitaa olla ikuista: kasvoilla taidokas meikki, hiukset mustat ja tuuheat, vartalo siro ja ryhdikäs.

Hymy paljastaa naururypyt silmäkulmissa, ääni on herttainen. Mutta tiedän, että tarvittaessa Lenita heittää väittelystä luun kurkkuun kelle tahansa. Onhan hänen supliikkinsa vaila vertaa.

50-luvun luomukaunotar

-Kun sotainvalidit valitsivat minut Suomen neidoksi, tehtävänäni oli vuoden ajan kerätä esiintymisilläni varoja sotainvalidien kuntoutukseen. Palkkioksi siitä pääsin Amerikkaan, Miss Universum -kilpailuun. Se oli ainutlaatuinen kokemus. Ensimmäisessä kirjeessä isälle totesin, että "elämä Ameriikassa on kuin lukisi huomispäivän lehteä". Ja se pitää edelleen paikkansa, Lenita sanoo.

50-luvun alussa Suomessa ei ollut vielä kauneudenhoitotuotteita. Sota ja pula-aika olivat hyvässä muistissa.

-Lux-saippuusta näkyi jo mainoksia, että se oli tulossa kauppoihin. Jotain heikkolaatuista huulipunaa taisi olla saatavilla. Ihonhoitoon oli vain yksi yövoide. Minulla oli putkilo sitä, kun lähdin Amerikkaan, ei muuta.

Lenitalla oli misseyden aikaan pitkät, tuuheat, luonnonkiharat hiukset.

-Hiukset pestiin mäntysuovalla, jota laimennettiin vedellä. Jos halusi vähän ryhtiä hiuksiin, käytettiin pilsneriä. Eikä se ollut ollenkaan ankeaa, eihän paremmasta ollut tietoa.

Kosmetiikka yleistyi ja kauneudenhoito kehittyi Suomessa 60-luvulla. Kaikenlainen luovuus puhkesi kukkaan. Tuon ajan korkeatasoinen suomalainen design näkyi muodissa, sisustuksessa, esineissä.

Hirtehin optimisti

Lenita Airisto tunnustautuu optimiseksi riiviöksi, jolla on huumori hallussa.

-Hyvin tuntevat ystävät pitävät minua myös hauskana. Kun asiat menevät päin helvettiä, niin jopa siinä voin nähdä huumoria, hän kertoo.

Isä koulutti Hymmi Lenitasta, nuorimmaisestaan, kauhukarakaran. Häneltä tyttö sai hyvän itsetunnon.

-Itsetuntoani ovat kohottaneet myös kaikki ne miehet, jotka

Hymmi Lenita Airisto oli kolmilapsisen perheen nuorimmainen, jonka voimakasta persoonaa isä pönkitti. Tytöstä tuli Suomen neito, itsenäinen nainen ja menestyvä yrittäjä.

ovat päässeet sänkyyni. Mutta on ollut niitäkin, jotka turhaan ovat yrittäneet kouliu minua helan ääreen hilka päässä hääräämään.

Läpi vuosikymmenten Lenita on potkinut suomalaisia kiltistettyjä, alistuvia naisia peruksiin.

-Naisia syrjitään siksi, että he

Itsetuntoani ovat kohottaneet myös kaikki ne miehet, jotka ovat päässeet sänkyyni.

sallivat sen. Tasa-arvon saavat ne, jotka osaavat sitä vaatia.

Lenita tunnetaan paitsi suomalaisen mallimaailman ja naiskauneuden keulakuvana myös

merkittävänä Suomi-kuvan edistäjänä. Hän markkinoi Success Story Finland -maailmankiertueellaan 1982-90 suomalaista teollisuutta, designia ja kulttuurista multimedian keinoin.

Ei siedä ruikuttamista

Ruikuttamisesta Airisto ei pidä alkuunkaan eikä ymmärrä terveitä, joutenolevia, mihinkään ryhtymättömiä nuoria. Hän rohkaisee ihmisiä luomaan omia yrityksiä, pieniäkin.

-Olen ollut kerran elämänsäni toisen palveluksessa, mainostoimistossa. Puolesta vuodessa sain vatsahaavan, hän veistelee.

-Töitä kyllä löytyy, jos halutaan tehdä. On omasta mielestä kiinni, miten elämässä selviää.

Lenitan mielestä asiat ovat nyky-Suomessa hyvin.

-Enää harva tietää, millaista on pelätä henkensä edestä. Muistan ikuisesti, miltä tuntui lapsena istua kellarissa ja kuulla pommikoneiden ujellusta Helsingin yllä.

Seniorien elämännäkö

Diplomiekonomi Lenita Airisto, tekee edelleen täysillä töitä ja on firmansa toimitusjohtaja. Luennoton teemoina hänellä on luova yrittäjyys, tasa-arvo, maailmantalous ja ikääntyminen.

-Naisten tasa-arvossa edistyneimpiä ollaan Yhdysvalloissa, jossa samapalkkaisuus on toteutunut pisimmälle. Ja jos joku käy töissä taputtamassa pakaroille, siitä joutuu maksamaan pirusti.

Maanantaina ilmestyvässä kirjassaan "Eläköön 100 vuotta, ikävallankumous vai suuri utopia" Airisto ravistelee suomalaisia irti ikärasismista seuraavasti: Pian vallitsevat uudet kauneusihanteet. Yli 60-vuotiaat naiset eivät ole ikinä näyttäneet niin hyviltä kuin nyt. Isoilla ikäluokil-

On omasta mielestä kiinni, miten elämässä selviää.

la on volyyymiä, ostovoimaa, rahaa, aikaa ja elämännäköä. He ovat muualla maailmassa kuluttajina megatrendi. Ameriikassa ja Saksassa ihmiset tekevät töitä vielä 70-vuotiaina. Usein he ovat luovan työn tekijöitä kuten tutkijoita, taiteilijoita ja niin edelleen. Senioreita näkee myös televisiossa juontajina, asiantuntijoina. Meillä pähkällällään työurien pidentämistä, mutta toisaalta seniorit eivät juurikaan näy median kuvissa eikä heidän osaamistaan ja kokemustaan arvosteta.

Lenita itsekin on joutunut kohtaamaan ikärasismia, kun häntä pyydettiin Helsingin Sanomien Kuukausiliitteen kanteen kuvattavaksi rollaattorin kanssa. Hän kieltäytyi.

-Luultiin kai, että olisin niin perso julkisuudelle, että suostuisin mihinkin tahansa.

Myös naisen iän esille nostaminen mediassa on hänen mielestään loukkaavaa.

Elämä näkyy naamasta

Ikikaunottarelta kysytään usein, miten hän on elänyt, syönyt ja hoitanut ulkonäköään pysyäkseen nuorekkaana.

-Ei kyse ole pelkästään siitä. Enemmän vaikuttaa se, miten asiat ovat korvien välissä ja miten suhtautuu elämään. Minulakin on ollut tosi vaikeita aikoja, mutta en ole jäänyt hautomaan mennyttä vaan katsonut tulevaisuuteen. Siinä huumorintaju on auttanut paljon.

Alkoholin käyttö on Lenitan mielestä mennyt Suomessa äärimmäisyyksiin, sen kanssa läträävät jo eläkeläismummotkin.

-Sääli, että ihmisten nautinnon skaala on näin kapea. En ole mikään tiukkapiipo, itsekin otan lasillisen silloin tällöin esimerkiksi päivällisillä. Mutta olen huolissani.

ess.fi
Kuuntele

Lenitan haastattelu aiheesta, miten nainen säilyy nuorekkaana osoitteessa ess.fi/aaniarkisto sekä Radio Voimassa lauantaina.